

FAKTA OM REGION MIDTJYLLAND

1. Socioøkonomiske karakteristika for Region Midtjylland

Region Midtjylland har i alt ca. 1.267.000 indbyggere, og indbyggertallet har været svagt stigende de seneste år. Beskæftigelsen i Region Midtjylland var i 2011 på ca. 609.000 medarbejdere. De private brancher, hvor beskæftigelsen er størst, er handel (16,4 pct.), industri (14,0 pct.) og bygge- og anlægssektoren (5,7 pct.) (opgjort i pct. af den samlede beskæftigelse). Sammenlignet med hele landet er Region Midtjylland især specialiseret inden for industri og inden for landbrug, skovbrug og fiskeri. Region Midtjyllands primære uddannelsesinstitutioner er Aarhus Universitet, professionshøjskolen VIA UC, Erhvervsakademi Aarhus, Erhvervsakademi Dania og Erhvervsakademi Midtvest. Hovedparten af kommunerne i regionen betegnes som landdistrikter, og der er 15 Lokale Aktions Grupper i regionen, heraf 12 under Landdistriktsprogrammet, 2 under Fiskeriprogrammet og 1, der omfatter begge programmer.

Boks 1: Udvalgte data for regionen

BESKÆFTIGELSE
Den sæsonkorrigerede ledighed i regionen var i marts 2012 på 5,4 pct., hvilket er lidt under landsgennemsnittet (6,2 pct.).
Det seneste år (2010 til 2011) er beskæftigelsen faldet med ca. 2.800 personer i Region Midtjylland.
PRODUKTIVITET
Region Midtjylland har i perioden 2000-2010 haft en gennemsnitlig årlig produktivitetsvækst på 0,7 pct., hvilket er lidt over landsgennemsnittet (0,4 pct.).
IVÆRKSÆTTERI / INNOVATION
Etableringsraten, der angiver antallet af nye virksomheder i forhold til eksisterende virksomheder, er i Region Midtjylland 6,2 pct., hvilket er lidt lavere end i landet som helhed (6,7 pct.) (2009).
Andelen af iværksættere i Region Midtjylland, der kommer ind i et solidt vækstforløb (målt på antal ansatte) er 6,9 pct. (2009), og andelen er dermed lidt mindre end på landsplan (6,9 pct.).
46 pct. af virksomhederne i Region Midtjylland var innovative i 2008-2010, hvilket er lidt under landsgennemsnittet på knap 47 pct. (innovation omfatter produkt- og procesinnovation, markedsføringsinnovation og organisatorisk innovation).
UDDANNELSE
Andelen af unge, der forventes at gennemføre mindst en ungdomsuddannelse, er 90,8 pct. i Region Midtjylland, mens landsgennemsnittet er 89,6 pct. (2010).
I Region Midtjylland er andelen af en ungdomsårgang der forventes at gennemføre en videregående uddannelse 54,5 pct. mod 53,6 pct. på landsplan (2010).
Med hensyn til de lange videregående uddannelser ligger Region Midtjylland lidt under landsgennemsnittet, idet 22,8 pct. af en ungdomsårgang forventes at gennemføre en lang videregående uddannelse mod 23,8 pct. på landsplan (2010).
Godt 30 pct. af de 30-64 årige i Region Midtjylland har inden for de seneste fire uger deltaget i uddannelsesaktiviteter (2010). Andelen har været stigende de seneste år og er ligesom i de øvrige danske regioner betydeligt højere end i udlandet.

2. Vækstforum Midtjylland: Strategi og investeringer

Regional erhvervsudviklingsstrategi

Vækstforum er omdrejningspunktet for den regionale vækstindsats. Her samles repræsentanter for erhvervslivet, viden- og uddannelsesinstitutioner, arbejdsmarkedets parter og lokale og regionale myndigheder – aktører, der har førstehåndskendskab til erhvervslivets udfordringer og de regionale vækstbetingelser. Vækstforum består af 20 medlemmer. Én af de kommunale repræsentanter skal repræsentere yderområderne.

Boks 2. De regionale vækstforas opgaver

De regionale vækstfora har til opgave at:

- Udarbejde en regional erhvervsudviklingsstrategi for regionen med udgangspunkt i områdets rammevilkår og erhvervsspecialisering
- Overvåge de regionale og lokale vækstvilkår
- Udvikle og afgive indstilling – inden for den regionale erhvervsudviklingsstrategi – om medfinansiering af erhvervsudviklingsaktiviteter til regionsrådet om regionale udviklingsmidler og til staten om strukturfondsmidler
- Sætte fokus på yderområder, idet vækstforaene i gns. skal anvende mindst 35 pct. af strukturfondsmidlerne til gavn for yderområderne fra 2007-13. Vækstforum Midtjylland skal anvende 20 pct. af strukturfondsmidlerne til gavn for yderområderne.

Med udgangspunkt i de regionale styrker og udfordringer i region Midtjylland, har Vækstforum Midtjylland udarbejdet en erhvervsudviklingsstrategi "En globalt konkurrencedygtig region" for 2010-2020. Strategiens vision og fokusområder er beskrevet nedenfor i boks 3.

Boks 3: Vækstforum Midtjyllands erhvervsudviklingsstrategi

Vision: Region Midtjylland er en globalt konkurrencedygtig region – blandt de bedste i Europa.

Strategi: Vækstforum sætter fokus på at udbygge og udvikle særlige satsningsområder som omdrejningspunkt for fremtidig midtjysk vækst og velfærd. De særlige midtjyske satsningsområder er energi og miljø, fødevarer, velfærdsinnovation og turisme.

Vækstforum vil desuden investere i rammebetingelser på de områder, der har betydning for at begå sig i den globale konkurrence. Det gælder innovation og forretningsudvikling, digitalisering, iværksætterier samt uddannelse og kompetenceudvikling.

Økonomiske rammer

Realiseringen af vækstforums erhvervsudviklingsstrategi sker primært gennem anvendelsen af regionale udviklingsmidler og EU-strukturfondsmidler. Region Midtjylland har i gennemsnit fra 2007-2011 afsat knap 152 mio. kr. til erhvervsudvikling af de regionale udviklingsmidler. Der ud over råder vækstforum i samme periode årligt over ca. 72 mio. kr. strukturfondsmidler.

Nedenfor i tabel 1 vises finansieringen af vækstforums strategi og handlingsplaner fra 2007-2011.

Tabel 1: Vækstforums anvendelse af midler fordelt på finansieringskilder *

År	Regionale erhvervsudviklingsmidler (mio. kr.)	Strukturfondsmidler (mio.kr.)		Medfinansiering (mio.kr.)	
		Regionalfond	Socialfond	Virksomheder	Anden
2007	260,7	76,5	48,5	n.a.	n.a.
2008	97,8	43,7	29,0	19,8	47,0
2009	180,4	77,9	67,1	179,9	195,8
2010	65,9	14,5	80,4	135,7	343,6
2011	151,0	29,8	93,3	62,9	293,9

* Tallene i tabellen stammer fra Danske Regioner, der baserer sine oplysninger på budgettal. Tallene er udtryk for vækstforums forventninger til projekternes finansiering, men er ikke reguleret for realiserede ændringer og kan derfor ikke sammenlignes med vækstforums regnskabsoplysninger.

I 2011 indstillede Vækstforum Midtjylland 36 initiativer. De fem største investeringer optog 43 pct. af årets samlede forbrug af regionale udviklingsmidler og strukturfondsmidlerne og gik til følgende større projekter (beløbet angiver tilskuddets størrelse):

- KOMPETENCEmidt 2.0 (32,0 mio. kr.)
- Prioriteret videreudvikling af MedTech Innovation Center (34,0 mio. kr.)
- Midtjysk Turisme (24,0 mio. kr.)
- Det professionelle turisterhverv (23,9 mio. kr.)
- GLOBALmidt (21,4 mio. kr.)

Udvalgte projekter prioriteret af Vækstforum Midtjylland i perioden 2007-2011

De regionale vækstfora investerer i udviklingen af regionale rammevilkår. I henhold til lov om erhvervsfremme og de danske strukturfondsprogrammer investerer vækstforaene særligt i projekter inden for:

- Innovation: Fx at styrke samspillet mellem virksomheder og viden- og uddannelsesinstitutioner eller mellem virksomhederne indbyrdes, særligt inden for regionale erhvervs-mæssige styrkepositioner. Andre projekter vedrører fx udnyttelse af ansattes innovationspotentialer eller anvendelse af ny teknologi.
- Iværksætteri: Gennem etablering af nye virksomheder og understøttelse af nye virksomheders muligheder for at blive til vækstvirksomheder. Fx investerer vækstfora i rådgivningsfaciliteter, udviklingsparker, udvikling af nye finansieringstilbud til iværksættere og kampagner med henblik på at fremme iværksætterkulturen.
- Udvikling af menneskelige ressourcer: Ved at understøtte, at flere gennemfører erhvervsuddannelser, videregående uddannelser og at flere efteruddanner sig. Ved at udvikle samspillet mellem uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv, for derved at få bedre uddannelser. Samt at styrke grundlaget for opkvalificering ved at fremme fleksibilitet, organisationsudvikling og gode ledelseskompetencer i de enkelte virksomheder.

Nedenfor er beskrevet udvalgte projekter, som Vækstforum Midtjylland har støttet fra 2007-2011:

MedTech Innovation Center (MTIC)

Operatør: MedTech Innovation Center (selvejende fond)

Projektperiode: 1. januar 2009 – 31. december 2014 (besluttet over to omgange – videreudviklingen af MTIC blev besluttet i 2011)

Bevilling – regionale erhvervsfremmemidler og strukturfondsmidler: 66,6 mio. kr.

MTIC er en del af Region Midtjyllands satsning inden for Velfærdsinnovation og har som hovedopgave at tilføre bioteknologiske og medicotekniske virksomheder i Region Midtjylland viden og forretningskritiske kompetencer på et internationalt konkurrencedygtigt niveau. Baggrunden for etableringen af MTIC er, at regionen besidder en række forskningsmæssige styrkepositioner inden for sundhedsforskning, naturvidenskab og bioteknologi. Hertil kommer en stor og kompetent sygehussektor. Samtidig er det hidtil kun i begrænset omfang lykkedes at bringe nye idéer og opfindelser succesfuldt på markedet.

Den midtjyske bio- og medtech klynge består af ca. 100 virksomheder. Den har ca. 2.300 ansatte og omsætter for ca. 3,2 mia. kr. Heraf er eksportindtægterne ca. 1,2 mia.kr. En midtvejsevaluering af MTIC fra januar 2011 viste, at projektet på det tidspunkt havde haft kontakt til 40 af klyngens virksomheder – og at MTIC havde spillet en betydelig rolle for det kompetenceløft, der var sket i klyngens virksomheder i perioden 2008-2010. MTIC modtog REG LABs Erhvervsudviklerpris i maj 2011.

Styrkelse af entreprenørskab i folkeskole, ungdomsuddannelser samt korte og mellemlange videregående uddannelser

Operatører: VIA University College og Erhvervsakademiet Dania

Projektperiode: 1. august 2011 – 31. december 2013

Bevilling – regionale erhvervsfremmemidler og strukturfondsmidler: 30,5 mio. kr. (fordelt på tre projekter for forskellige uddannelsesniveauer)

I 2011 har Region Midtjylland for alvor sat fokus på at fremme iværksætteri på alle niveauer i uddannelsessystemet. I de foregående år har indsatsen primært været koncentreret om de lange videregående uddannelser, hvilket kulminerede med, at Aarhus Universitet af Danmarks Vækstråd og Erhvervs- og Byggestyrelsen blev udpeget som Det Entreprenørielle Universitet i 2010. Udgangspunktet for indsatsen er, at en iværksætter ikke kun skal have de nødvendige faglige kompetencer – der forudsættes også en særlig iværksætterlyst og risikovillighed, som bør grundlægges tidligt. Derfor skal fundamentet for en stærk iværksætterkultur lægges i grundskolen, mens der på ungdomsuddannelser, erhvervsuddannelser og erhvervsakademier arbejdes videre med at opbygge viden, færdigheder og kompetencer til at arbejde kreativt, innovativt og entreprenørielt.

KOMPETENCEmidt 2.0.

Operatør: Væksthus Midtjylland

Projektperiode: 8. december 2011 - 31. december 2013

Bevilling – regionale erhvervsfremmemidler og strukturfondsmidler: 32,0 mio. kr.

KOMPETENCEmidt 2.0 er en videreudvikling af uddannelsesplatformen KOMPETENCEmidt, der blev sat i gang i efteråret 2007 og resulterede i, at ca. 6.800 medarbejdere deltog i voksen- og efteruddannelse. KOMPETENCEmidt 2.0's primære målsætning er at sikre mere og bedre efteruddannelse på især de små og mellemstore virksomheder i regionen til de kortuddannede medarbejdere og arbejdsmarkedsparete ledige. Gruppen af kortuddannede udgør i dag 25 % af arbejdsstyrken i Region Midtjylland og set i lyset af fremtidens forventninger til beskæftigelsesmulighederne for denne gruppe, er der behov for en opkvalificering. Et nyt element i KOMPETENCEmidt 2.0 er anvendelsen af jobrotation, der giver mulighed for at kvalificere og inddrage ledige som erstatningsarbejdskraft for medarbejdere, der deltager i efteruddannelse.

Det professionelle turisterhverv

Operatør: Midtjysk Turisme

Projektperiode: 17. august 2011 - 31. december 2014

Bevilling – regionale erhvervsfremmemidler og strukturfondsmidler: 23,9 mio. kr.

Projektet om det professionelle turisterhverv er et væsentligt bidrag til at realisere Vækstforums handlingsplan for Ny VÆKST i turismen i Region Midtjylland. Projektet er rettet mod turistorganisationer og andre private og offentlige aktører inden for turismeområdet, og målet er at løfte og styrke det organisatoriske set-up, skabe en øget og bedre anvendelse af ny teknologi, øge innovation, videndeling og videnopbygning og skabe en mere kvalificeret arbejdsstyrke inden for det midtjyske turisterhverv. Projektet har fokus på tre centrale forandringsområder:

- Omstilling fra offline- til online-kommunikation
- Fra foreningsdrift til professionel virksomhed
- Fra turistinformation til turistservice.

GLOBALmidt

Operatør: Væksthus Midtjylland

Projektperiode: 1. august 2011 – 31. december 2014

Bevilling – regionale erhvervsfremmemidler og strukturfondsmidler: 21,4 mio. kr.

GLOBALmidt-programmet skal bidrage til at øge eksporten fra Midtjylland, få nye virksomheder i gang med at eksportere og øge virksomhedernes internationale vidensamarbejde og innovation udefra. Programmet omfatter eksempelvis coaching, hvor eksportchefer fra eksporterfarne og store globale virksomheder hjælper mindre virksomheder med at komme i gang med eksport. Et andet element, som sigter på øget eksport, er business missions. Disse arrangeres for grupper af virksomheder inden for erhvervsområder, hvor Region Midtjylland har særlige styrkepositioner, og til udenlandske markeder med stor vækst. Programmet skal også medvirke til, at midtjyske virksomheder indhenter mere viden fra de danske innovationscentre i München, Silicon Valley, Shanghai og Hongkong. Målene omfatter bl.a., at 600 virksomheder begynder at eksportere, og at yderligere 600 virksomheder, som allerede er aktive på eksportmarkeder, øger deres eksport markant.

For yderligere information om Vækstforum Midtjylland se:

<http://www.rm.dk/regional+udvikling/v%c3%a6kstforum>

For yderligere projekter fra Vækstforum Midtjylland og andre vækstfora se:

<http://www.ebst.dk/eustrukturfonde.dk/forside/0/2>